अंदमानची इतिहास दर्शिका

(Ticket History)

विनायक दामोदर सावरकर

यांची

कारागृहातील इतिहासदर्शिका
(History Ticket)

इंटरनेट अधिकार

स्वातंत्र्यवीर सावरकर राष्ट्रीय स्मारक

स्वातंत्र्यवीर सावरकर मार्ग, दादर पश्चिम, मुंबई ४०००२८

प्रकल्प संचालक : रणजित विक्रम सावरकर

www.savarkarsmarak.com

विनायक दामोदर सावरकर यांची
कारागृहातील इतिहासदर्शिका
(History Ticket)

बंदी क्र. ३२७७८ वर्ग सी.-३ बंदीगृह क्र. २ शेवटचा माळा

दिनांक	विवरण
२४-१२-१९१०	पहिली जन्मठेप शिक्षा
३०-१-१९११	दुसरी जन्मठेप शिक्षा
२७-६-१९११	अंदमानात जाण्यासाठी ‘महाराजा’ नौकेवर चढविले.
४-७-१९११	अंदमानाच्या कारागृहात प्रवेश.
४-७-१९११	प्रतिदिन एक पौंड काथ्या कुटण्याचे काम दिले.
१५-७-१९११	कोठडीत बंद सहा महिन्यांसाठी.
१-८-१९११	दोरी काम दिले.
१४-८-१९११	बी.ए.ची उपाधी काढून घेतल्याचे शिक्षण सचिवाचे पत्र.
१६-८-१९११	हातकोलू १४ दिवसांसाठी.
२९-८-१९११	दोरीकाम.
३०-८-१९११	मुख्य आयुक्ताकडे सूट देण्याचे आवेदन.
३-९-१९११	आवेदनातील विनंतीस नकार.
६-१२-१९११	एक आण्याचे नाणे कागद, पेन्सिल जवळ बाळगली म्हणून समज.
१५-१-१९१२	अंधार - कोठडीतून सहा महिन्यांनीबाहेर काढले.
९-५-१९१२	अनुज्ञेवाचून दुसर्‍यांना लिहिलेले पत्र नि लिखाणाकरता लागणारे कागदपेन्सिल आदी सापडली.
११-६-१९१२	वरील अपराधाकरिता एक महिना एकांत कोठडी.
११-७-१९१२	एकांत कोठडीतून हालविले.
७-९-१९१२	दुसर्‍या बंद्यास लिहिलेले पत्र जवळ सापडले.
१०-९-१९१२	वरील अपराधासाठी सात दिवसांची खडी हातबेडी.
१८-९-१९१२	खडी हातबेडी पूर्ण.

२९-१०-१९१२	सोळा महिने अंधार-कोठडीत चांगली वर्तणूक असल्याने तेथून हलविण्यासाठी बंदीपालाची वरिष्ठांना सूचना.
४-११-१९१२	सूचना वरिष्ठांनी फेटाळली.
२२-११-१९१२	दुसर्यार कैद्याने लिहिलेले पत्र जवळ सापडले.
२३-११-१९१२	वरील अपराधासाठी एक महिना एकांतवासाची शिक्षा.
२३-१२-१९१२	एकांतवासातून सुटका
३०-१२-१९१२	दिवसभर अन्नग्रहणास नकार.
३१-१२-१९१२	अन्नग्रहणास नकार.
१-१-१९१३	पुन्हा तेच.
२-१-१९१३	सकाळी अन्नग्रहण केले.
१८-२-१९१३	दोरी काम.
२-८-१९१३	रुमाल मिळाला. (रुमाल ठेवणे हा अपराध!)
२५-८-१९१३	वरील अपराधासाठी समज दिली.
१४-११-१९१३	गृहखात्याच्या माननीय सदस्याने आवेदन पत्र लिहिण्यास अनुज्ञा दिली.
१४-११-१९१३	वैद्यकीय अधीक्षकाकडे ४ वाजताआवेदन पाठविले.
१६-११-१९१३	सर रेजीनाल्ड क्रॉडॉकपुढे अुभे केले.
१६-१२-१९१३	काम करण्याचे सर्वथैव नाकारले.
१७-१२-१९१३	वरील अपराधासाठी एक महिना एकांतवासाची शिक्षा.काम नाही, पुस्तके नाहीत.
१७-१-१९१४	दोरी वळण्याची शिक्षा रहित केली.
८-६-१९१४	काम करण्यास संपूर्ण नकार म्हणून हातबेड्या घालून सात दिवस अुभे राहण्याची शिक्षा.
१५-६-१९१४	१० वाजता वरील शिक्षा पूर्ण
१६-६-१९१४	काम करण्यास संपूर्ण नकार म्हणून चार महिने साखळदंड. (Chaingauge)
१८-६-१९१४	काम करण्यास संपूर्ण नकार. दहा दिवस खोडाबेडी. दहा वाजल्यापासून (Crossbar fetters)
१९-६-१९१४	दोरी वळण्याच्या कामाची मागणी.
१९-६-१९१४	मुख्य आयुक्त पत्र १७८/२९, ४८ क्रमांक प्रमाणे मागण्यासंमत करता येत नाही.
२६-६-१९१४	मुख्य आयुक्त क्र. १९४/२९, ४८ दि. २५-६-१९१४ प्रमाणे बंदीवानाचे आवेदन मिळाले.
२६-६-१९१४	आणि परत कामावर आल्याविषयी मुख्य आयुक्तांनी अभिनंदन केले.

www.savarkarsmarak.com

२९-६-१९१४	खोडाबेडी काढली.
१०-९-१९१४	मुख्य आयुक्ताला आवेदन करण्याची अनुज्ञा मागितली.
१४-९-१९१४	वैद्यकीय अधीक्षकाचे द्वारा आवेदन पाठविले.
१६-१०-१९१४	चार महिन्यांनंतर साखळदंड काढला.
१-१२-१९१४	आवेदनातील सूचना सरकारने नाकारली.
१८-५-१९१५	रूग्णालयात प्रवेश दिला आणि बेडी काढली.
२१-५-१९१५	दोरी वळण्याचे काम.
१७-३-१९१६	धोतराला कापडाचा तुकडा लावला म्हणून समज.
८-८-१९१६	दुसरा वर्ग मिळण्यासाठी आवेदन.
१४-८-१९१६	मुख्य आयुक्तांना पत्र - १२४
१६-८-१९१६	त्यानुसार मिळालेल्या उत्तरात म्हटले की, भारतीय बंदीवासात सहा महिन्यांपेक्षा अल्पकाळ ठेवण्यात आल्यामुळे अंदमानमध्ये आलेल्या दिवसापासून शिक्षेचा काल मोजून दुसरा वर्ग देण्यात येतो.
२-११-१९१६	दुसरा वर्ग दिला.
३-८-१९१७	कामावर असलेल्या रात्रपाळीच्या पहारेकर्यांची आज्ञा न ऐकल्यामुळे समज.
२-१०-१९१७	हिंदुस्थान सरकारला आवेदन करण्याची अनुज्ञा.
१-२-१९१८	मुख्य आयुक्त पत्र क्र. १२६४, दि. ३१-१-१९१८ वरून कळविण्यात आले की, सर्व राजकीय कैद्यांना मोकळे करण्यासंबंधी आवेदन हिंदुस्थान राज्य सचिवालयाकडे पाठवले.
१-१-१९१९	पथ्य नि औषधोपचारासाठी रुग्णालयातच ठेवावे.
१-४-१९१९	अन्न नि औषधोपचारासाठी रुग्णालयात ठेवले. तेथे त्यांनी क्र. ५ चे चाळीत वरचे बाजूचे कोपर्याठतील खोलीत राहिले पाहिजे नि काम चालू नसेल त्या वेळात त्यांना मानवेल अशा ठिकाणी गच्चीवर अथवा खालील अंगणात थोडा वेळ व्यायाम करण्याची अनुज्ञा दिली.
३०-५-१९१९	पत्नी नि बंधू डॉ. सावरकर यांची एक तास भेट.
३१-५-१९१९	पत्नी नि बंधू डॉ. सावरकर यांची सव्वा तास भेट.
२४-१-१९२०	कारागृह समितीकडे आवेदन करण्याची अनुज्ञा.
६-४-१९२०	भारत शासनाकडे पाठविण्याचे आवेदन मुख्य आयुक्तांकडे पाठविले नि दि. १२-४-१९२०ला ते भारत शासनाकडे पाठविले.
१४-७-१९२०	गच्चीमध्ये लेखनिकाचे काम करण्याची अनुज्ञा.
१९-८-१९२०	हिंदुस्थान सरकारचे निवेदन की व्हॉईसरॉय सर्वसाधारण युद्ध-विजयाच्या क्षमेचा लाभ सावरकर बंधूंना देण्यास सिद्ध नाही.

२८-९-१९२०	सावकरांनी इच्छा दर्शविली की त्यांना मुकादम (फोरमन) करावे अथवा लिखाणाचे काम द्यावे. पहिली मागणी मान्य करणे तूर्त शक्य नाही, दुसरी मागणी मात्र शक्यतोवर मान्य करावी.
४-११-१९२०	मुख्य आयुक्ताची आज्ञा दि. ३-११-२० प्रमाणे सावकरांना तेलकोठारावर मुकादम नेमले.
२१-१-१९२१	मुख्य आयुक्त पत्र २००५ दि. १९-१-२१ प्रमाणे बिल्ला काढून घेतला.
१०-२-१९२१	तीन महिने समाधानकारक काम केल्यामुळे पक्का करण्यात आल्याचे मुख्य आयुक्ताकडे पत्र क्र. ३७५ ने कळविले.
२-५-१९२१	मुंबईला पाठवण्याकरता महाराजा नौकेवर धाडले.

स्वातंत्र्यवीर सावरकर राष्ट्रीय स्मारक